

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายอุดมศักดิ์ นิตินทร ตูลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๕๓

เรื่องพิจารณาที่ ๕/๒๕๕๓

วันที่ ๑๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

ประเด็นวินิจฉัย

ความเป็นรัฐมนตรีของนายเกษิต ภิรมย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ตามมาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) ประกอบมาตรา ๒๖๖ (๑) และมาตรา ๒๖๘ หรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีเจตนารมณ์ที่สำคัญประการหนึ่งคือ การควบคุมจริยธรรมและคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา ต้องไม่กระทำการที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ โดยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ บัญญัติว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ต้องไม่ใช้สถานะหรือตำแหน่งการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาเข้าไปก้าวก่ายหรือแทรกแซงเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่น หรือของพรรคการเมืองไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ในเรื่องดังต่อไปนี้ (๑) การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินงานในหน้าที่ประจำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่น และมาตรา ๒๖๘ บัญญัติว่า นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะกระทำการใดที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖๖ มิได้ เว้นแต่เป็นการกระทำตามอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการตามนโยบายที่ได้แถลงต่อรัฐสภา หรือตามที่กฎหมายบัญญัติ หากนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีได้กระทำการอันต้องห้ามดังกล่าว เป็นผลให้ความเป็นนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗)

ข้อเท็จจริงได้ความว่า นายเกษิต ภิรมย์ (ผู้ถูกร้อง) ได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ตามพระบรมราชโองการ ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

ต่อมาผู้ถูกร้องได้ลงนามในหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ฉบับที่ กต ๑๓๐๓/๒๓๕๕ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เรื่อง แนวทางการดำเนินการกับปัญหาความสัมพันธ์ไทย - กัมพูชา กราบเรียนนายกรัฐมนตรี โดยมีเนื้อหาและข้อความเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายและความมั่นคงแห่งรัฐ ทั้งการเมืองภายในประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อพิจารณากำหนดแนวทางความสัมพันธ์ไทย - กัมพูชา ในแต่ละสถานการณ์ รวมทั้งเสนอข้อดีและข้อเสียของมาตรการดำเนินการแต่ละมาตรการ ซึ่งในการจัดทำหนังสือดังกล่าวได้ดำเนินการหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และวิเคราะห์โดยข้าราชการ ของกระทรวงการต่างประเทศ และได้เสนอผ่านผู้บังคับบัญชาตามสายงานมาเป็นลำดับชั้นจนถึง รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศ (ผู้ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวง) ในฐานะผู้บังคับบัญชา ของข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศ ก่อนเสนอผู้ถูกร้องในฐานะผู้บังคับบัญชาฝ่ายการเมือง เพื่อพิจารณาก่อนเสนอให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

สำหรับข้อความในหนังสือดังกล่าวที่มีข้อความเสนอให้รัฐบาล “เร่งการพิจารณาคดีต่าง ๆ ของพันตำรวจโท ทักษิณฯ ที่ยังค้างอยู่” อันเป็นข้อความที่ผู้ร้องเห็นว่า มีลักษณะเป็นการใช้อำนาจ ของฝ่ายบริหารไปก้าวล่วงการทำหน้าที่ของฝ่ายตุลาการนั้น ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า ข้อความดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเสนอให้รัฐบาลพิจารณาเร่งรัดให้ส่วนราชการในฝ่ายบริหารที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินคดีต่อพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งปัจจุบันหลบหนีคดีอยู่ในต่างประเทศ ให้ความร่วมมือ และรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล รวมทั้ง ดำเนินการเพื่อจับกุมตัวพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร มาปรากฏตัวต่อศาลเพื่อพิจารณาคดีต่อไป มิได้มีวัตถุประสงค์ในการเสนอแนะให้รัฐบาลเร่งศาลให้พิจารณาคดีต่าง ๆ ของพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ที่ค้างค้างอยู่โดยเร็ว หรือสั่งศาลตามที่ถูกกล่าวหาแต่อย่างใด

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ผู้ถูกร้องได้ลงนามในหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ฉบับที่ กต ๑๓๐๓/๒๓๕๕ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เพื่อเสนอนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับ การกำหนดแนวทางความสัมพันธ์ไทย - กัมพูชาในแต่ละสถานการณ์ โดยผ่านการปรึกษาหารือ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการวิเคราะห์จากข้าราชการของกระทรวงการต่างประเทศ และเสนอ ผ่านผู้บังคับบัญชามาตามลำดับชั้นจนถึงผู้ถูกร้อง นั้น เป็นการปฏิบัติหน้าที่ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ กระทรวงการต่างประเทศตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๑๒ ที่บัญญัติให้กระทรวงการต่างประเทศมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการต่างประเทศ อันอยู่ในการกำกับดูแล

และความรับผิดชอบของผู้ถูกร้อง ส่วนกรณีที่มีข้อความเสนอให้รัฐบาลเร่งการพิจารณาคดีต่าง ๆ ของพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นั้น เป็นการเสนอความเห็นในการบริหารราชการตามปกติของกระทรวงการต่างประเทศ เนื่องจากปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างไทย - กัมพูชาในขณะนั้นมีความเกี่ยวข้องกับพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร อยู่ด้วย ประกอบกับการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลต้องดำเนินการให้เป็นไปโดยยุติธรรม ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ฝ่ายบริหารไม่สามารถแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของศาลซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจตุลาการตามหลักการแบ่งแยกอำนาจได้ การกระทำดังกล่าวของผู้ถูกร้องมิได้เป็นการแทรกแซงการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลตามคำกล่าวหาของผู้ร้องแต่อย่างใด จึงไม่เป็นการกระทำอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๖ (๑) และมาตรา ๒๖๘

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้นจึงเห็นว่า ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้อง ไม่สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ตามมาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๓)

นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ